

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Maasgeluide

Cornips, L.

published in

Schimortera

2019

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Cornips, L. (2019). Maasgeluide. *Schimortera*, 15(39), 18-20. Artikel 15.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

"If you lose your language, you lose the most valuable thing you have."

MAASGELUIDE

Voorgeschiedenis door Leonie Cornips

Een wens is eindelijk in vervulling gegaan. Zo'n zeven jaar geleden spraken Lukas van der Hijden (Bureau Interactieve Communicatie) en ik met elkaar af hoe we een Dialect Web App zouden kunnen realiseren, een idee dat al langer leefde bij streektaalfunctionaris Ton van de Wijngaard. Het ontwikkelen van zo'n Web App door een bureau kost geld, er is technische kennis voor nodig en het moet zich lenen voor wetenschappelijk onderzoek. Het lukte niet om het benodigde budget bij elkaar te krijgen.

Na vijf jaar overleg met veel diverse wisselende mensen, verzinnen van plannen en bureaucratische hobbels is de Dialect App er toch in 2017 gekomen! De WebApp voor smartphones en computers kwam eind augustus uit en is bedoeld voor iedereen die dialect wil leren, zijn/haar dialect wil laten horen en plezier wil beleven aan dialect.

De WebApp bevat negenenzestig zinnen in het *Eèsjdes* en *Mestreechs* en sinds 2019 ook het *Sjömmerts* (aangeboden in dialect, Nederlands en Engels) die handig zijn voor iedere toerist of bezoeker. Met hulp van de App kan iedereen de weg vragen in het *Eèsjdes*, *Mestreechs* en *Sjömmerts* een biertje bestellen in het café, naar de menukaart in het restaurant vragen en informeren waar een geldautomaat te vinden is.

De zinnetjes zijn zo gekozen dat ze niet alleen handig zijn voor de toerist, maar ook dat ze een aantal taalkundige eigenschappen bevatten die interessant zijn voor onderzoek. Hoe meer mensen de zinnetjes inspreken in hun vorm van het Maastrichts, Eijsdens en Schimmerts hoe meer individuele verschillen er zijn om te onderzoeken. Zo krijgen we een schat aan taalkundige informatie hoe het huidige Maastrichts, Eijsdens en Schimmerts gesproken wordt: door mannen en vrouwen, door ouderen en kinderen, door oudkomers en nieuwkomers, door sprekers van wie de ouders al dan niet een ander dialect of taal spreken. Ik vind het belangrijk dat iedereen kan meedoen ongeacht hoe hij/zij het *Eèsjdes*, *Mestreechs* en *Sjömmerts* spreekt.

De Dialect WebApp heeft drie doelen:

Inspreken: iedereen die Maastrichts, Eijsdens of Schimmerts dialect spreekt, in welke vorm dan ook, kan de dialectzinnetjes inspreken en opnemen voor anderen. De insprekers van het dialect kunnen hun eigen opnamen op ieder moment wijzigen of wissen. Ook kunnen alleen zij en de onderzoeker en dus verder niemand naar hun opnamen luisteren.

Leren spreken: toeristen, nieuwkomers, (im)migranten en andere lang- of kortblijvers kunnen via deze App een aantal personen beluisteren hoe zij hun dialect spreken en kunnen daardoor zelf dit dialect proberen te spreken en op te nemen.

Onderzoek: de WebApp verzamelt zo veel mogelijk uitspraken van hopelijk heel veel sprekers van dezelfde zinnetjes in *Eèsjdes*, *Mestreechs* en *Sjömmerts* voor taalkundig onderzoek. De zinnetjes die nu in de dialecten te beluisteren zijn, zijn met toestemming van de sprekers openbaar gemaakt voor iedereen.

Mijn wens is dat veel meer dialecten en veel meer zinnen in de Web App terechtkomen maar daarvoor is natuurlijk een groter budget nodig. Het is gelukt om deze Web App te realiseren door goede wil, excellente samenwerking en kwaliteit. Huub Hamers van de Faculteit Psychologie en Neurowetenschappen van de Universiteit Maastricht wist een excellente BA student (Programmeur en ICT Ontwikkelaar) genaamd Somtochukwu (Somto) Enendu te vinden. Somto is afkomstig uit Nigeria, verstaat en leest een beetje Nederlands en nu ook dialect. Hij begrijpt alles van meertaligheid want hij spreekt van huis uit Engels, Igbo en Frans. Inmiddels is Somto bijna afgestudeerd aan de Universiteit Twente in de Master Computerwetenschap (specialisatie Data Wetenschap en Technologie).

De gemeente Eijsden-Margraten bood aan om te sponsoren, het Meertens Instituut heeft Somto een stageplek aangeboden met coaching van Antal van den Bosch en mijzelf en vooral Henk van den Heuvel en Wessel Stoop van de Radboud Universiteit (Centrum voor Taal en Spraaktechnologie) hebben Somto begeleid. Veel vrijwilligers hebben de App ingesproken en toestemming hiervoor gegeven en Laurent Rutten en Roger Weijenberg hebben de zinnen vertaald in het Eijsdens en Maastrichts. De leden van het Dialekprojek van de Heemkundevereniging Schimmert zorgden voor de Schimmertse vertaling van de zinnen. Om het Schimmerts te realiseren kon Somto weer bij het Meertens Instituut terecht met begeleiding van de Radboud Universiteit. En bovenal, Somto's inzet en kunde maakten dit project tot een succes.

Het dialect is nu digitaal: het Limburgs is al door Microsoft als taal toegevoegd voor mobiele applicaties en nu een heuse Dialect WebApp met drie dialecten! Op 1 september 2017 werd de Dialect WebApp feestelijk gepresenteerd in de raadzaal van Eijsden-Margraten, is sindsdien op het web te vinden onder *Maasgeluide.nl*. Nu maar hopen dat zoveel mogelijk Eijsdenaren, Maastrichtenaren en sinds 2019 óók Schimmertenaren *Maasgeluide.nl* willen inspreken zodat onderzoek mogelijk wordt.

Over Leonie Cornips:

Leonie Cornips is werkzaam als onderzoeker Taalvariatie aan het Meertens Instituut (KNAW) Amsterdam en als Hoogleraar Taalcultuur in Limburg aan Maastricht Universiteit Maastricht. Zij is van huis uit taalkundige, sociolinguïst en gespecialiseerd in onderzoek naar vormen van nieuw Nederlands zoals het Nederlands gesproken in Heerlen of in Lombok, Utrecht en Rotterdam. Bovendien verricht zij onderzoek naar hoe jonge kinderen het Nederlands als hun eerste en tweede taal verwerven. Tenslotte onderzoekt zij taalcultuur in Limburg: hoe mensen zich door taalgebruik met elkaar wel of niet identificeren en anderen in- of uitsluiten. Zij schreef een tweewekelijkse column over Taalcultuur in het dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad. Publiceert o.m. op neerlandistiek.nl, leoniecornips.com; schreef boeken, etc.

Wie zin veer betrokke geraak bie 't projek Maasgeluide.nl?

Op 21 augustus 2017 woort oze aandacht getrokke door 'n publicatie in De Limburger van Leonie Cornips, bezónder hoogleraar Taalcultuur in Limburg aan de UM. 't Berich ging euver 'ne dialek-app op 't internet, geneump *Maasgeluide.nl*. Leonie sjpraak toen ouch de houp oet, dat in de toekomst mië dialekte kinne mitdoon aan *maasgeluide.nl*. Meh dat is 'n cente kwestie.

In oktober 2017 naome veer toch kontak op mit Leonie, ze waor blie mit ós reactie, meh d'r waor gein budget! Door 't same alvas oetprobere van de app, o.a. mit Ton Lemmens, woorte veer ummer mië enthousias en Leonie op de achtergrónd ouch.
Oze aanvraag veur subsidie, aangevöld mit häör motivatie, bie de Raod veur 't Limburgs, brach 'n positief resultaat, woveur groate dank.

De app-óntwikkelaer Somto Enendu ging aan de sjlaag mit de Sjömmertse versie. Vanaaf miërt 2018 waor hae beperk besjikbaar meh hólp 'r ós toch in ziene vrieje tied. Zelfs 'n extra aanvölling op 't budget óm 't gans vaerdig te kinne make van de Sjömmertse versie van de Maasgeluide app woort door de Raod veur 't Limburgs positief beoordeild, woveur alweer dank!

Veer kóste aan de gang en woorte positief gedwónge óm al die zinne korrek gesjreve, bie Somto aan te beje. 't Haet ouch gezörg veur 'n versjnellling in 't proces van 't vaslègke van de sjriefwies van alle klanke van en in 't Sjömmerts.
Tösjedoor haet hae 'ne speciale tool ontwikkeld dae veer zin gaon gebroeke óm de Sjömmertse zinne door vief vrieilligers, eder veur zich, in te laote sjpraeke in de sjnikheite zomer van veurig jaor. Gaot mer ins loestere wae dat allemaol zin...

Digitaal koppelde veer truk nao haöm. Wiejer beloesterde veer de ingesjpraoke zinne op korrektheid (mit zake es oetsjpraak, dudelikheid, intonatie). Daonao woorte de opnames van de 69 zinne vrie gegaeve veur presentatie op de app maasgeluide.nl en daomit op 't World Wide Web.

In augustus 2018 waor 't werk dan klaar nao vööl blood, zjweit en traone. Geer zeet de iësje luuj die veer dat noe maoge laote weite en veer wunsje uch hiël vööl plezeer, maak ós neet oet op welke meneer...
Gank mer nao <https://www.maasgeluide.nl/nl/home>

Wilt geer 'n handleiding veur 't gebroek van de app Maasgeluide mit dudelike plaetjes en/of höb g'r anger vraoge, dan kint g'r Florent Pijls maile: florentpijls@gmail.com

*Prof. dr. Leonie Comips en Somto Enendu
op 1 september 2017 in de raadzaal van Gemeente Eijsden-Margraten
bij gelegenheid van de feestelijke presentatie van de Dialect WebApp Maasgeluide.nl*

Heemkundevereniging Schimert

Schimortera

Jaargang 15

Nummer 39

Juni 2019

ISSN 1388-8641